

Poštovani,

Povodom javnih konsultacija, objavljenih na veb prezentaciji Regulatornog tela za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Regulator) dana 29.9.2023. godine, CETIN d.o.o. Beograd-Novi Beograd (u daljem tekstu: CETIN) blagovremeno dostavlja svoje komentare na Nacrt pravilnika o uslovima pristupa do prve ili nakon prve razdelne tačke i načinu raspodele troškova (u daljem tekstu: Nacrt pravilnika).

Odredbom člana 1. Nacrta pravilnika propisano je da se ovim pravilnikom bliže propisuju uslovi pristupa do prve ili nakon prve razdelne tačke, radi zajedničkog korišćenja pripadajućih sredstava unutar zgrada, postojeće kablovske instalacije i kablova do krajnjeg korisnika, ukoliko je repliciranje infrastrukture ekonomski neefikasno i/ili tehnički neizvodljivo, kao i način raspodele troškova.

Ovako određen predmet pravilnika se ne bi primenjivao na operatore koji nemaju krajnje korisnike. Npr. CETIN je operator koji poseduje optičku mrežu i radio bazne stanice na zgradama, ali ne pruža usluge krajnjim korisnicima. Potrebno je da se predmet Nacrta pravilnika odredi na način da se primenjuje i na pristup infrastrukturi u zgradama za povezivanje elemenata elektronske komunikacione mreže (na primer optičkog vlakna sa radio baznom stanicom na krovu zgrade ili mikro radio baznom stanicom u zgradi).

Predlažemo da odredba člana 1. glasi: „Ovim pravilnikom bliže se propisuju uslovi pristupa pripadajućim sredstvima, kablovima i postojećoj kablovskoj instalaciji do prve ili nakon prve razdelne tačke, radi njihovog zajedničkog korišćenja do krajnjeg korisnika, odnosno do elemenata pristupne mreže privrednog subjekta, ukoliko je repliciranje infrastrukture ekonomski neefikasno i/ili tehnički neizvodljivo, kao i način raspodele troškova.

Smatramo da je u **članu 2. Nacrta pravilnika**, Značenje pojedinih pojmova, potrebno definisati i kablovsku instalaciju u smislu ovog Nacrta pravilnika.

Odredbom člana 2. stav 1. tačka 3) Nacrta pravilnika razdelna tačka se definiše kao fizička tačka smeštena unutar ili van zgrade, koja je dostupna privrednim subjektima radi priključenja krajnjih korisnika, korišćenjem postojećih instalacija i kablova, bez replikacije infrastrukture.

Kako se predmet Nacrta pravilnika odnosi na uslove pristupa do prve ili nakon prve razdelne tačke, radi zajedničkog korišćenja pripadajućih sredstava unutar zgrada, postojeće kablovske instalacije i kablova do krajnjeg korisnika, ukoliko je repliciranje infrastrukture ekonomski neefikasno i/ili tehnički neizvodljivo, **potrebno je da se dopuni definicija razdelne tačke.**

Predlog definicije: „Razdelna tačka je fizička tačka smeštena unutar ili van zgrade, koja je dostupna privrednim subjektima radi priključenja krajnjih korisnika, korišćenjem pripadajućih sredstava unutar zgrada, postojećih kablovskih instalacija i kablova, bez replikacije infrastrukture.

Odredbom člana 3. stav 6. Nacrta pravilnika je propisano da Regulator može odrediti i obaveze pristupa aktivnim ili virtuelnim elementima mreže, ukoliko je pristup pasivnim elementima mreže fizički neizvodljiv ili ekonomski neefikasan.

Smatramo da Regulator obavezu pristupa aktivnim ili virtuelnim elementima mreže treba da određuje samo izuzetno. Da bi se ispunio kriterijum ekonomske isplativosti potrebno je da pristup ovim elementima mreže bude ekonomski uporediv sa pristupom pasivnim elementima mreže. Stoga predlažemo da se u ovoj odredbi definišu kriterijumi koji bi ovo omogućili.

Odredbom člana 4. stav 1. tačka 4), propisano je da razdelna tačka treba da bude postavljena na mestu koje je zaštićeno od ulaska vode, prašine i sl., kao i da obezbeđuje osnovnu zaštitnu opremu.

Predlažemo da se člana 4. stav 1. tačka 4) menja i glasi: „razdelna tačka treba da bude postavljena na mestu koje je zaštićeno od ulaska vode, prašine i sl., kao i da poseduje osnovnu zaštitnu opremu“.

Odredbom člana 6. stav 1. alternativno je propisano **da podnosilac zahteva može da zahteva, od imaoca prava, pristup kablovima i kablovskoj instalaciji kao i pripadajućim sredstvima unutar zgrada ili do prve razdelne tačke,** kada je ta tačka smeštena van zgrade. Međutim, u stavu 3. ovog člana je propisano da, ukoliko se postigne dogovor između podnosioca zahteva i imaoca prava, **korišćenje razdelne tačke se uređuje ugovorom o pristupu,** kojim se definišu međusobna prava i obaveze ugovornih strana.

Ovako formulisana obaveza omogućavanja pristupa elementima mreže se odnosi samo na zaključivanje ugovora o pravu korišćenja razdelne tačke, ali ne i o pristupu kablovima i kablovskoj instalaciji kao i pripadajućim sredstvima unutar zgrada.

Predlažemo da se član 6. stav 3. menja i glasi: „Ukoliko se postigne dogovor između podnosioca zahteva i imaoca prava, korišćenje razdelne tačke, kablovske instalacije, kablova i pripadajućih sredstava se uređuje ugovorom o pristupu, kojim se definišu međusobna prava i obaveze ugovornih strana, uključujući i raspodelu troškova povezanih sa njihovim korišćenjem.“

Odredbom člana 9. stav 1. tačka 2) propisano je da će Regulator **odbiti zahtev imaoca prava** za određivanje obaveze omogućavanja pristupa mreže ako utvrdi da bi potpisivanje takvih obaveza ugrozilo ekonomsku ili finansijsku održivost postavljanja nove mreže, posebno u slučaju manjih lokalnih projekata, pod kojim se podrazumevaju projekti realizovani od strane privrednih subjekata koji su novi na tržištu, prisutni u malom mestima, ili novih projekata koji potencijalno imaju **manje od 500 krajnjih korisnika.**

Ovako formulisana odredba je prema našem razumevanju protivrečna i potrebno je izmeniti tako da bude propisano da **Regulator može odbiti zahtev podnosioca zahteva,** pod uslovom da je ovo bila namera Regulatora.

Takođe, **potrebno je definisati šta se podrazumeva pod manjim lokalnim projektima.** S obzirom na predmet pravilnika, nejasno je da li se odnose na više zgrada ili na jednu zgradu. U suprotnom, dovodi se u pitanje celishodnost primene Nacrta pravilnika i ovako formulisanog izuzetka koji to u stvari i nije. Ovo iz razloga što u Republici Srbiji ne postoji mnogo objekata sa više od 500 krajnjih korisnika.

Zahvaljujemo se na pažljivom razmatranju predloženih sugestija i komentara na Nacrta pravilnika i stojimo na raspolaganju za sve dodatne informacije.

Srdačno,

CETIN